

Pocitová mapa horka: Jak vnímají změnu klimatu občané Jičína?

27.8.2024 - Jan Jireš | Město Jičín

Nejpříjemnější místa v době horka: zámecký park, vodní hřiště, koupaliště a vrch Čeřovka.

Jako nejvíce pozitivní jsou v průzkumu vnímány lokality s významným podílem zeleně, případně vody. V případě Jičína se jedná o zámecký park a lesopark Čeřovka.

Zámecký park slouží k trávení volného času spíše na kratší dobu návštěvníkům a obyvatelům centra. Nejčastěji uváděným přínosem je stín z přítomné zeleně, jako příjemný je zmiňován také vodní prvek a pozitivně je hodnocena možnost občerstvení. Obliba je zvýrazněna tím, že se jedná o jediné větší obdobné místo v historickém centru.

U Čeřovky lidé oceňují příjemné prostředí mezi stromy v létě, poměrně snadnou dostupnost z města, možnost procházek, aktivního pohybu a výhledů. „Dostupné lesoparky mají pro příjemný život ve městech v době horka stále větší potenciál,“ myslí si Zdeněk Frélich, člen zpracovatelského týmu. „Zvážit lze doplnění pítka, herních a sportovních prvků a mobiliáře, v některých jiných lesoparcích bylo zřízeno třeba ohniště.“

Jedná se tedy o dvě klíčové lokality, které průzkum označuje jako vhodné chránit a nadále rozvíjet pro potřeby obyvatel.

Nepříjemná místa v době horka: historické centrum města, silnice a parkoviště bez zeleně.

Naopak nejméně příjemně jsou vnímány lokality s nedostatkem zeleně, stínu a velkým množstvím zpevněných povrchů. Nejčastěji bylo zmiňováno Valdštejnovo náměstí, a dále navazující Husova ulice, respektive historické centrum města obecně. Důvodem je pocit horka z rozpálené dlažby a zpevněných povrchů, přičemž problémy představují i minimální množství zeleně, nízké proudění vzduchu, absence stínu, nepřítomnost zahrádek a parkovací místa. Podobné hodnocení – byť v menší míře – obdrželo také sousední Žižkovo náměstí, které je v létě hodnoceno také jako přehřáté s absencí zelených prvků a stínu. Stejně negativně je vnímána Husova ulice až po Husův pomník, kde se už nachází zezeň.

„Jedná se o poměrně častý jev v centrech historických měst, což je mimo jiné dáno také požadavkem na ochranu kulturních a historických hodnot v území,“ říká Zdeněk Frélich. „Avšak i s těmito prostory lze pracovat. V případě Jičína je velkým tématem doprava a parkování na náměstí, které ubírá prostor jiným funkcím.“

Za další problémovou lokalitu lze považovat autobusové nádraží – lidé zde vnímají nedostatek stínu, nedostatečné zastřešení, minimum zeleně a velké množství zpevněných povrchů, které zvyšují pocitovou teplotu v místě. Častým tématem jsou i parkoviště u obchodních center, tedy rozsáhlejší zpevněné plochy. Vysázená zezeň je z pohledu respondentů vnímána jako nedostatečná.

Jako hlavní důvody pro nepříjemný pocit je u daných lokalit zmiňována přítomnost většího množství zpevněných ploch (parkovací plochy, silnice, chodníky) bez zeleně a stínu, zapříčiňující pocit horka. Obecně jsou problematické frekventované ulice bez zeleně.

Doporučení občanů: pítka, mlžítka, zezeň a stín

Respondenti mohli přinášet svá doporučení, jak zlepšit prostředí ve městě nebo nakládání s dešťovou vodou. Byli dotazováni, která místa ve městě zlepšovat a rozvíjet tak, aby se v nich v době horka a veder lépe žilo. Ze strany obyvatel města se objevila řada konkrétních doporučení, která by mohla zatraktivnit lokality jak v dobách horka, tak obecně.

Některé návrhy jsou realizovatelné v blízké budoucnosti, jiné jsou však náročné a vyžadují dlouhodobý záměr stran financování, majetkových poměrů, projektové dokumentace i úředních povolení. Do realizace velkých projektů vstupuje ekonomická realita, kterou Jičín musí zohledňovat. Jde však o relevantní výstupy z průzkumu, ukazující, jakými projekty se Jičín má zabývat.

Mezi časté návrhy v průzkumu patří:

Valdštejnovo náměstí – omezit parkovací plochy (např. výstavbou parkovacího domu poblíž), doplnění vzrostlých stromů, pítko, zvlhčovač vzduchu – rozprašovač, zahrádky s občerstvením, lavičky ve stínu, doplnění fontánky aj.

Rozvoj Čerovky – péče o zeleň, vodní prvky nebo třeba imitace lesa Řáholce se zábavnými prvky pro děti.

Autobusové nádraží – komplexní revitalizace areálu. Zřízení kvalitní odbavovací haly, možnost pohodlného úkrytu jak v zimě a dešti, tak v letním horku. Pítko. Vytvoření atraktivního parčíku u nádraží.

Valdštejnova lipová alej – doplnění pitek, fontánek, menších vodních prvků. Zmíněna je mobilní kavárna v sezóně.

Husova ulice – doplnění stromů s lavičkami, pítko, případně altánek se zelení.

Řeka Cidlina – zatraktivnit břehy a okolí Cidliny, vycházková zóna.

Jak se na probíhající změny lépe adaptovat?

Do podzimu bude probíhat příprava návrhové části adaptační strategie. Z analýz vyplynulo několik tematických okruhů, kterými se budou zpracovatelé ve spolupráci s městem zabývat. Za hlavní témata a cíle, které budou rozpracovány do konkrétnějších adaptačních opatření, lze považovat tyto:

- Zlepšování stavu veřejných prostranství a adaptace na vysoké teploty
- Zlepšování stavu krajiny v oblasti retence vody a zeleně
- Zlepšení nakládání s dešťovou vodou ve městě
- Adaptační opatření na budovách

Na návrhovou část bude navazovat akční plán, který bude obsahovat konkrétní projekty. O dalším postupu bude město Jičín informovat.

Zpracovatelský tým pocitové mapy:

Mgr. Zdeněk Frélich, 777 024 136, zdenek.frelich@ekotoxa.cz

Mgr. Hana Trávníčková, 724 809 404, travnickova@asitis.cz

<https://www.muji.cz/pocitova-mapa-horka-jak-vnimaji-zmenu-klimatu-obcane-jicina/d-1313017>